

Det Enerkipolitiske Udvalg
EPU alm. del - Bilag 348
Offentligt

Rådet for Agroindustri

Til: modtagerne af Inspirationsforums oplæg

Brønderslev, den 23. juni 2009

Inspirationsforum er sprunget ud af miljøer i Nordjylland, der beskæftiger sig med mulighederne for at lave omstillinger og adfærdsændringer i produktion og personligt for at vi som samfund kan leve op til kravene om miljø- og energiløsninger, som understøtter den indsats som sker for at klare udfordringerne fra knappe ressourcer, CO2 neutralitet, bæredygtighed for at modvirke global opvarmning og ødelæggelse af de balancer vores tilværelse er helt afhængige af.

Vores vision er at kombinere den teoretiske viden der allerede i dag kendes med de produktionsmuligheder, der i praksis kan etableres på grundlag heraf.

Den nordjyske landsdel er rig på stor aktivitet i landbrugssektoren og en række industrier, der har kompetencer når det gælder miljø- og energi. Vi vil forene disse styrkepositioner, så de kan bidrage til den fremtidige udvikling for landsdelen og for det danske samfund.

Vi vil fremføre vore ideer og søge interessenter, der kan medvirke til at skabe de rette alliancer så vi i dagligdagen kan fremme fremtidssikrede løsninger når det gælder fremskaffelse af energi, håndtering af miljøbelastninger og produktion af oplevelsesrige fødevarer.

Det er vores håb at vedlagte første indlæg fra Inspirationsforum Nordjylland vil kunne skabe interesse blandt modtagerne, så vi kan sikre handling, der er helt afgørende for at realisere de høje mål, der i disse år sættes for klog energiforsyning og miljøadfærd.

Med venlig hilsen



Orla Hav
Fmd. for Inspirationsforum

Brønderslev Udviklingspark
Håndværkervej 1
9700 Brønderslev
Tel.: +45 96 45 90 50
agro@agroraadet.dk

Inspirationsforum på det agroindustrielle område inden for fødevarer, miljø og energi

Inspirationsforum er skabt for at inspirere aktører i det nordjyske samfundsliv til at gå foran i bestræbelserne på at sikre vedvarende energi og grøn vækst samt en fødevareproduktion i overensstemmelse med de praktiske, videnskabelige og markedsmæssige vilkår herfor i et samfund, der skal leve op til de fremtidige klima- og energiudfordringer.

Der er opstillet vision og mål for inspirationsforum på det agroindustrielle område inden for fødevarer, miljø og energi, som er som følger:

Vision

Inspirationsforum på det agroindustrielle område inden for fødevarer, miljø og energi vil med regionale aktører gøre Nordjylland førende på det agroindustrielle område inden for fødevarer, miljø og energi. Arbejdet skal ske i tæt samarbejde med det nationale initiativ, som skal gøre Danmark førende inden for grøn energi.

Inspirationsforum skal samle eksisterende og potentielle aktører inden for offentlige og private virksomheder, forskningsinstitutioner og agroindustrielle organisationer og bidrage til et konstruktivt og resultatskabende samarbejde om at opfylde denne grønne vision.

Mål

For at føre denne vision ud i livet skal Inspirationsforum fremstå som den samlende og koordinerende samarbejdspartner på det agroindustrielle område inden for fødevarer, miljø og energi.

Der opbygges et tæt samarbejde med de initiativer, der igangsættes af landbrugets og fødevaresektorens nye paraplyorganisation "Landbrug & Fødevarer" vedrørende Agro Food Valley. Der skal ligeledes knyttes tætte forbindelser til Dansk Landbrugsrådgivnings og AgroTechs nye initiativ om etablering af en Agro Food Park i Region Midtjylland med Skejby som hjemsted.

Møde den 9. juni 2009 på Aalborg Portland

Inspirationsforummet har afholdt møde den 9. juni 2009. Der var repræsentanter fra kommunerne, forsyningsvirksomheder, virksomheder med stort energiforbrug, uddannelses- og forskningsinstitutioner, landbrug, agroindustrielle organisationer, fiskerisektoren og fødevaresektoren.

Der var enighed om at sende nedenstående som inspiration til Vækstforum på området vedrørende grøn energi.

Det er regeringens mål, at Danmark stadig skal tiltrække de største agroindustrielle virksomheder, forskere, beslutningstagere og innovative ildsjæle. Agro Food Valley er ét blandt regeringens syv mål for Dansk Landbrug i år 2022. Ny viden og innovationer skal være drivkraften i en ny fremadrettet udvikling, og i både privat og offentligt regi bør man fokusere på nogle bestemte områder, som man vil satse på for at give området et løft.

Inspirationsforum opfordrer derfor Vækstforum til at igangsætte et initiativ, der kan fremlægge forslag til grøn vækst i Nordjylland under hensyntagen til regionens særlige forhold og med henblik på at koordinere de forskellige tiltag, så der bliver en betydelig sammenhængskraft i alle enkeltinitiativer vedrørende grøn energi, og således at der arbejdes målrettet hen imod, at Nordjylland bliver et foregangsprojekt for indførelse af grøn energi i Danmark.

Der kan tages en række initiativer på følgende områder:

- Afdækning af landbrugsarealer, hvor det økonomiske udkomme for ejeren er begrænset, og den samfundsøkonomiske værdi ligeledes er begrænset med henblik på, at disse arealer kan anvendes til dyrkning af energiafgrøder.
- Teknologier til udnyttelse af landbrugs- og biprodukter til energi og fornybare råvarer.
- Indførelse af grøn energi i fødevarereproduktionen som et konkurrencefremmende parameter og for at reducere energiafgiften.
- Vedvarende energi ved øget anvendelse af halm, træ, flerårige energiafgrøder, restbiomasse, enårige energiafgrøder, husdyrgødning, andre bidrag fra landbrugserhvervet.
- Ændring af anvendelsen af affaldsprodukter fra planteproduktion og dyrehold med henblik på at fremme grøn energi.
- Solenergi, vindenergi, bølgeenergi og geotermisk energi samt vandkraft fremmes
- Anvendelsen af affaldsprodukter fra fiskeindustrien og fiskeolie til grøn energi
- Udnyttelse af hav- og fjordbaserede planter til produktion af grøn energi

Konkrete projekter

Der er på mødet den 9. juni 2009 arbejdet konkret med følgende projekter:

- Spildevandsslam
- Gylletørstof

De er valgt, idet det er affaldsprodukter med et stort potentiale for produktion af grøn energi, og der foreligger stor viden i Nordjylland på området.

Det er en afgørende forudsætning for begge områder, at rammevilkårene tilsiger, at energien udnyttes i spildevandsslammet og gylletørstoffet, og at landmændene og alle øvrige aktører på området sikres en positiv driftsøkonomi i de foretagne investeringer

Forbrændingsafgiften bør f.eks. være afskaffet for at det er økonomisk bærbart at producere grøn energi på spildevandsslam og gylletørstof.

Der indstilles, at der igangsættes 2 projekter på disse områder.

For spildevandsslam kan der foretages følgende tiltag:

- Foretage beregninger, der viser den samfundsøkonomiske effekt ved at anvende spildevandsslam til grøn energi
- Kortlægning af mængden af regionens spildevandsslam
- Afdækning af viden om produktion af grøn energi på baggrund af spildevandsslam
- Afdække den bedste udnyttelse af spildevandsslammet, herunder risici ved at køre det ud på marken
- Undersøge den optimale brug af henholdsvis fiberdelen og slamdelen

- Undersøge metoder til at forhøje tørstofindholdet
- Undersøge, hvordan flest næringsstoffer føres tilbage til jorden
- Reduktion og immobilisering af fosfor i spildevandsslam som en forudsætning for afbrænding
- Undersøge lugtgener ved afbrænding
- Undersøge værdien for modtageren (CO₂ neutral)

Samarbejdspartnere kunne være: Kommuner, Aalborg Portland, Vattenfall, Staring Maskinfabrik, Aalborg Universitet, Rådet for Agroindustri.

For gylletørstof kan der tages følgende tiltag

- Kortlægning af regionens gylleproduktion og gyllemængder. Kortlægningen skal være dynamisk, da sektoren ændres markant for tiden.
- Forbedre processer og teknologi for separation, idet dette er en nødvendig forudsætning for den videre anvendelse af energipotentialet. Separationen skal udvikles, så den kan foretages på produktionsstedet. Det er vigtigt, at separationen også fører til en fordeling af tørstoffet med henblik på en videre udnyttelse.
- Biogas er en oplagt metode i den videre forarbejdning.
- Der skal undersøges 2 muligheder for anvendelse af biogassen
 1. Kobling til det eksisterende naturgasnet (opgradering af biogassen)
 2. En lokal/regional løsning, hvor der laves en kobling til bygasnettet i Aalborg (nedgradering af biogassen)
- Afbrændingsmetoder skal kortlægges yderligere for at dokumentere potentialet i yderligere energiudnyttelse af råvaren.
- Det skal sikres, at næringsstofferne kommer retur til jorden, så der kan fuldgødes med "egne næringsstoffer" på arealerne. I den forbindelse skal kortlægges, hvor næringsstofferne forsvinder hen ved de forskellige processer
- Det skal undersøges om gylletørstof kan gøres til en flytbar handelsvare, som også kan anvendes i industrien

Samarbejdspartnere kunne være for biogasanlæg: Kommuner, Aalborg Portland, Xergi, Lundsby Bioenergi, Vattenfall, Aalborg Universitet, Rådet for Agroindustri.

Samarbejdspartnere kunne være for forbrænding: Kommuner, Aalborg Portland, Vattenfall, Staring Maskinfabrik, Aalborg Universitet, Rådet for Agroindustri.

Gennemførelse af forprojekter

Der er i begge projekter en hel række forhold, der skal afklares, førend der kan arbejdes videre med projekterne. Der kunne således igangsættes 2 forprojekter, som belyser de opstillede problemstillinger.

Disse forprojekter kunne gennemføres vha. tilskudsordningen Småprojekter under Vækstforum Nordjylland eller andre nationale eller EU-ordninger.

Inspirationsforummet stiller på de to projekter sin viden på området til rådighed for Region Nordjylland.

Temaer på de kommende møder

Der er på mødet i Inspirationsforummet valgt følgende emner til drøftelse på mødet i efteråret 2009.

- Energibyen med udgangspunkt i Energibyen Frederikshavn
- Produktion af grøn energi på baggrund af affaldsprodukter i fiskeindustrien
- Energistyring i private hjem og i virksomheder
- Energipils betydning for klima og miljø samt produktion af grøn energi

Indstillet på mødet den 9. juni 2009



Orla Hav
formand